

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики музичного виховання та диригування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Ритміка, хореологія і танцювально-рухова реабілітація
(Історія хореографічного мистецтва)**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

«Теорія і методика мистецької освіти та арт-реабілітаційні практики»

Спеціальність 014.13 Середня освіта
(Мистецтво. Музичне мистецтво)

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 8 від «27» квітня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Ритміка, хореологія і танцювально-рухова реабілітація (Історія хореографічного мистецтва)
Викладач	Марусик Наталія Іванівна
Контактний телефон викладача	+38(068) 0545353
E-mail викладача	natalia.marusyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	2 кредитів ЄКТС, 60 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до лекційних та практичних занять із курсу

2. Анотація до навчальної дисципліни

Курс «**Ритміка, хореологія і танцювально-рухова реабілітація**» (Історія хореографічного мистецтва) є невід'ємною складовою професійної підготовки студентів спеціальності Середня освіта (Музичне мистецтво). Як складова частина мистецької освіти цей освітній компонент сприяє розвитку у студентів художньо-історичного мислення, широкого гуманітарного підходу до предмету вивчення, розуміння художньої специфіки хореографічного мистецтва, його місця в загальному суспільному процесі. Разом з тим ми повинні мати на увазі органічну вкоріненість хореографічної культури у загальний контекст людського буття: а) духовно-культурного (історія літератури, театру, живопису, філософських та естетичних вчень); б) соціального, політичного.

Історія хореографічного мистецтва має свої неповторні традиції, що склалися на ґрунті національно-художнього мислення. Складність і протиріччя суспільних умов у різні історичні періоди обумовили шляхи розвитку хореографічних колективів та хореографічних студій.

Курс «**Ритміка, хореологія і танцювально-рухова реабілітація**» розподіляється на розглядання історичних шляхів розвитку світової та української хореографічної культури.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є характеристика основних напрямів і жанрів хореографічного мистецтва, аналіз творчості відомих хореографів минулого і сучасного, ознайомлення студентів з класичними хореографічними постановками, формування професійних навичок та знань з історії хореографічного мистецтва. Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «**Ритміка, хореологія і танцювально-рухова реабілітація**» складена відповідно до освітньо-професійної програми 014.13 Середня освіта(Музичне мистецтво).

Міждисциплінарні зв'язки: предмет «**Ритміка, хореологія і танцювально-рухова реабілітація**» є сполучною ланкою між теоретичною базою хореології, практичними заняттями з хореографії та іншими учбовими дисциплінами, які виявляють специфіку історичного процесу культури, «Історія хореографічного мистецтва», «Історія костюму», «Ритміка і хореографія з методикою викладання», «Методика роботи з хореографічним колективом», «Український народно-сценічний танець». Мета викладання дисципліни – дати студентам базу для опанування фахівцем-хореографом інших видів хореографічного мистецтва, сформувати культуру спілкування, художній смак, творчу свободу. Як складова підготовки фахівця забезпечує правильну поставу усіх частин тіла, виховання навичок, а пізніше розвиток координації, вивчення основних елементів у чистому вигляді та в композиційному сполученні, опанування навичками складання окремих частин уроку в цілому, виходячи з напрямку та специфіки хореографічного колективу.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є теоретико-методична підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва(мистецьких дисциплін) до практичної роботи в закладах загальної середньої освіти, майбутнього викладача музичного мистецтва(хореографічного мистецтва) до практичної роботи в закладах освіти, формування професійної компетентності вчителя спроможного розв'язувати актуальні проблеми художньо-естетичного виховання молоді; дати студентам знання про специфіку функціонування і розвитку хореографічної культури, навчити використовувати здобуті знання у дослідницькій і педагогічній практиці, що має важливе значення в системі їх загальної гуманітарної підготовки. У ході занять студенти повинні скласти уявлення про найважливіші події і явища хореографічної культури, а також освоїти основні поняття і терміни хореографічного мистецтва.

Основними цілями вивчення дисципліни є: ознайомлення студента зі світом хореографічного мистецтва, сформувати в нього готовність та здатність до самостійного засвоєння досягнень хореографічного мистецтва, знайомство з основними теоретичними засадами дисципліни.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК 7. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-9. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК 4. Здатність інтегрувати складні професійні вміння гри на музичних інструментах, співу, диригування музичними та хореографічними шкільними колективами, музичного сприймання, запам'ятовування та інтерпретації музичних творів, артистизм, виконавську надійність (самооцінку, самоконтроль, саморегуляцію).

ФК 10. Здатність будувати індивідуальну освітню траєкторію в системі безперервної педагогічної освіти; застосовувати сучасні технології психологопедагогічного діагностування в галузі педагогіки мистецтва та сучасні інформаційні технології в галузі.

ФК-12. Здатність демонструвати достатньо високий рівень диригентської майстерності; створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

ФК-15. Здатність демонструвати високий рівень диригентської майстерності та спроможність до вирішення основних проблем практичної діяльності у виконавській, творчій та педагогічній роботі; здатність до художньо-музичної взаємодії в колективній роботі.

РН 5. Знання хореографічної термінології рухів і вправ; вміння активізувати та розвивати творчі здібності засобами музичної виразності, відображення їх у рухах; застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	21
практичні	10
самостійна робота	31

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1,2.	014.13 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)	Перший-другий	нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
I семестр Тема 1. Хореографічна культура епохи Середньовіччя та Відродження.	2		2
Тема 2. Балетний театр епохи Просвітництва. Романтизм в балетному театрі Західної Європи	2		2
Тема 3. Криза західно-європейського балетного театру	2		2
Тема 4. Ритм і пластика в танці на початку ХХ ст..	2		2
Тема 5. Балетний театр 20-30 років, 40-50 років. II половини 50-60 років, 70-90 років.	2		2
Тема 6. Балетний театр II половини 50-60 років, 70-90 років.		2	2
Тема 7. Балетний театр Незалежності України		3	3
II семестр Тема 1. Танець в театральних і концертних видовищах кінця ХVІІІ – ХХ ст.	2		2
Тема 2. Народний танець як джерело народно-сценічної хореографії.	2	2	2
Тема 3. П. П. Вірський – реформатор української народно-сценічної хореографії.	4		4
Тема 4. Народно-сценічна хореографія від 70-х років ХХ ст. по сьогодні.	2	2	2
Тема 5. Народне хореографічне мистецтво Прикарпаття.		2	2
Тема 6. Міжнародний гуцульський фестиваль – пропагандист національної самобутньої культури Гуцульського краю.	2	2	4
ЗАГ.:	18	13	31

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗАЛІКІВ		
	Університетська	Національна	Шкала ECTS
	90-100	Зараховано	A
	80-89		B
	70-79		C
	80-69		D
	50- 59		E
	26-49	Незараховано	FX
1-25	F		
Максимальна кількість отриманих балів – 100, з яких 50 балів – це максимальний результат за екзамен, а інші 50 балів розподіляються за проміжне оцінювання (де 10 – максим. бал) Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів. Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС. Поточний контроль та оцінювання проводиться викладачами безпосередньо на практичних заняттях усіх видів. Періодичний та семестровий контроль проводиться з метою визначення успішності розвитку здобувачів ОП та засвоєння ними програми на певному етапі навчання.			
Вимоги до письмових робіт.	Навчальна дисципліна передбачає написання індивідуальних письмових завдань із опрацювання обов'язкової та додаткової літератури, а також тестування. Письмові завдання оцінюються відповідно до методичних рекомендацій.		
Практичні заняття	Під час практичних занять здійснюється поточний контроль, основне завдання якого – перевірка рівня підготовки здобувачів ОП до виконання конкретної роботи. Поточна успішність з дисципліни є основною інформацією при проведенні підсумкового оцінювання.		
Умови допуску до підсумкового контролю	Опрацювання рекомендованої літератури. Виконання письмових контрольних робіт. Усні відповіді на практичних заняттях.		
Підсумковий контроль	Форма контролю - екзамен. Форма задачі – комбінована.		

7. Політика навчальної дисципліни

Згідно з вимогами ОП студенти повинні оволодіти обсягом теоретичних знань та практичних навиків з предмету.

Студенту належить впродовж робочого тижня (2 год. аудиторних та 4 год. самостійної роботи) відвідувати лекції та практичні заняття, старанно готуватися до занять, активно працювати, відповідально відноситися до процесу проведення практичних занять. Поведінка студента та етика відносин повинні відповідати правилам поведінки працівників освітньої галузі. Пропущені заняття (за поважних причин) разом із практичними завданнями студент повинен виконати згідно терміну, відповідати відповідному кваліфікаційному рівню, дотримання вимог професійної етики.

Академічна доброчесність: Очікується, що здобувачі ОП будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

8. Рекомендована література

1. Балабко О. В. «Київ, Іринінська, Лифарям...» Повість за листами / О.В. Балабко. – Чернівці : Букрек, 2011. – 236 с.
2. Баттерворт Д. Танец. Теория и практика. – Харьков. : Гуманитарный Центр, 2016. – 244 с.
3. Береза Р. Сергій Лифарь. Біографія. – Львів : Априорі. 2021. – 152 с.
4. Білошкурський В. С. Танцювальне мереживо Полтавського краю : збірник хореографічних матеріалів / В. С. Білошкурський, С. В. Шалапа., Перепілковна В. В. – Київ : НАКККіМ, 2014. – 268 с.
5. Бігус О. Сучасний стан народно-сценічного хореографічного мистецтва Прикарпаття. *Українська культура XXI століття: стан, проблеми, тенденції: матеріали всеук. наук.-теорет.-конф.* Київ: КНУКіМ, 2010. С.94-96.
6. Бойчук Б. Навіщо про це говорю: Вибрані статті. Театр, Балет, Література / Б. Бойчук. – Львів : ЛА «Піраміда», 2017. – 430 с.
7. Борсук Н. Танці в сучасних ритмах: нариси. / Навчально-методичний посібник // Н. Бурсук, А. Тараканова. – Вінниця : Нова книга, 2014 – 52 с.
8. Бурковський О. Завжди в дорозі/ Мирослав Вантух / О. Бурковський. – Київ : Преса Плюс, 2013. – 128 с.
9. Габорець В. Жива легенда нашої культури Клара Балог . – Ужгород : Ражда, 2010. – 232 с. 9. Герц І., Мова Л., Кебас О., Бойко О., Журавльова А. Сучасний танець: шляхи творчого вдосконалення: навчальний посібник. Київ : Видавничий центр КНУКіМ, 2021. – 241.
10. Годовський В. М., Горбачу Р. Л. Модерн танець (хронологічна таблиця історії розвитку): Навчально-методичний посібник з дисципліни “Методика викладання модерн танцю для студентів I курсу спеціалізації “Хореографії”. – Рівне: РДГУ, 2005. – 20 с.
11. Голдрич О. С. “Черемош” на Американському континенті: Сторінки щоденника. – Львів: Логос, 2000. – 114 с.
12. Голдрич О.С. Муза мого життя. Автобіографічний нарис / Упорядник

Олег Кузик. – Львів: Сполом, 2008. – 280 с.

13. Дем'яненко Н. Формування національної культури молоді в педагогічній спадщині В. М. Верховинця / Н. Дем'яненко. – Полтава : ТОВ «АСМІ», 2012. – 268 с.

14. Дункан А. Моя жизнь; Щнейдер И. Встречи с Есениным: Воспоминания. – Киев: Мистецтво, 1989. – 349 с.

15. Кокуленко Б. Актуальні проблеми теорії та історії танцювального мистецтва на Кіровоградщині «Там де «Ятрань...» / Збірник наукових праць Бориса Кокуленка. – Кіровоград : КНТУ, 2013. – 440 с.

16. Колногузенко Б. М. Види мистецтв та хореографії / Б. М. Колногузенко. – Харків : ХНАК, 2014. – 319 с.

17. Колногузенко Б. М. Гастроли – путь к познанию (Мой Париж) / Б. М. Колногузенко. – Харьков : Харбковский областной центр народного творчества, 2007. – 100 с.

18. Колногузенко Б. М. Сучасний танець та методика його викладання : конспект лекцій для студентів хореограф. від-нь мистец. / Б. М. Колногузенко, І. І. Макарова. – Харків : Слово, 2015. – 137 с.

19. Костючок П. Гуцульщина в етнографічних дослідженнях кінця ХІХ – початку ХХ ст. *Вісник Прикарпатського університету. Історія*. Івано-Франківськ: Плай, 2004. Випуск VIII. С.137-145.

20. Королева Э. А. Петр Леонарди. Жизнь и судьба / Э. А. Королева. – Кишинев : Инесса., 2002. – 128 с.

21. Королева Э. А. Театр. Классика. Стиль / Э. А. Королева. – Кишинев : б. 4 и., 2011. – 228 с.

22. Кравчук О. Еволюція хореографічних театральних-видовищних форм в українському музично-театральному мистецтві. *Вісник Прикарпатського університету. Серія «Мистецтвознавство»*. Вип.Х-ХІ. Івано-Франківськ: Видавничо-дизайнерський відділ ЦІТ, 2007. С.183-189.

23. Кривохижа А. М. Роздуми про мистецтво танцю. Записки балетмейстера. А. М. Кривохижа – Кіровоград : Центрально-Українське видавництво, 2012. – 172 с. іл.

24. Кухта С. Маєстро гуцульського танцю Ярослав Чуперчук. – Львів: Край, 2011. – 128 с. 23. Лифар С. Роки жнив. – Київ : Сидоренко В. Б., 2020. – 240 с. 25. Марусик Н., Стасько Б. Митці народної хореографії Прикарпаття. *Навчально – методичний посібник*. Івано-Франківськ: Видавничо-дизайнерський відділ «Плай» ЦІТ, 2009. 164 с.

26. Марусик Н., Стасько Б. Український народний одяг (Західні етнографічні регіони). *Навчально-методичний посібник*. – Івано-Франківськ: Видавничо-дизайнерський відділ «Плай» ЦІТ, 2009. – 120 с. *Гриф Міністерства освіти і науки України*.

27. Марусик Н., Стасько Б. Роман Гарасимчук та його автентичні «Танці Гуцульські». *Навчальний посібник*. Івано-Франківськ: Видавничо-дизайнерський відділ ЦІТ, 2010. – 284 с. *Гриф Міністерства освіти і науки України*.

28. Марусик Н. І. Становлення та розвиток форм гуцульського автентичного танцю. *Вісник Прикарпатського університету: мистецтвознавство*. [зб. наук. статей / редкол. М. Станкевич, О. Козаренко та

ін.]. Івано-Франківськ, 2010. Вип. 19-20, С. 284-288.

29. Марусик Н. І. Хореографічний компонент в контексті гуцульських фестивалів. *Вісник Прикарпатського університету: мистецтвознавство*. [зб. наук. статей / редкол. М. Станкевич, О. Козаренко та ін.]. Івано-Франківськ, 2014. Вип. 28-29, ч. 1. С. 60-65.

30. Мистецько-педагогічна школа видатного діяча української культури Мирослава Вантуха : наукове видання / Наталія Вадясова, Василь Чернець, Валерія Шульгіна. – Київ : НАКККіМ, 2012. – 152 с.

31. Наталія Слободян 90: фотоальбом / літ. ред. Наталія Труш, фото Олена Храмова / Львів : ПП «Колвес», 2013. – 20 с.

32. Неофіта М. Хореографічне мистецтво України / М. Неофіта. – Дрогобич : Коло, 2020. – 108 с.

33. Остапенко С. Введение в степологию. Воспоминание об одесских степистах / С. Остапенко. – Одесса : Астропринт, 2019. – 144 с.

34. Павло Вірський: науково-популярне видання / упорядики: Ю.В. Вернигор, Є. І. Досенко. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 320 с. ; іл.

35. Павлюк Т. С. Українське балетмейстерське мистецтво (II пол. XX ст.) / Т.С. Павлюк. – Київ : Видав. Центр КНУКіМ, 2017. – 214 с.

36. Паламарчук О. Музичні вистави Львівських театрів (1779 – 2001). – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2007. – 448 с.

37. Підлиська А.М. Концепуально-смілове поле балетної критики в радянській Україні 1920-1930-х років. – Київ : Ліра-К, 2021. – 382 с.

38. Плахотнюк О. А. Стилї та напрямки сучасного хореографічного мистецтва – Львів. ЦТДЮГ, 2009. – 80 с.

39. Українське хореографічне мистецтво в контексті світової художньої культури (сучасний поліжанровий дискурс) : колективна монографія / за заг. ред. О. А. Плахотнюка. – Львів : СПОЛОМ, 2020. – 316 с. Плахотнюк О.А. статті з монографії Українське хореографічне мистецтво в контексті світової художньої культури pdf

40. Плахотнюк О. Белетмейстери державного українського театру музичної комедії у Львова (1946–1953 років) / О. Плахотнюк – Вісник Львівського університету. Серія Мистецтвознавство – Випуск 20 – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2016. – С. 203–211 <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/artstudies/article/view/10625>

41. Похиленко В. Танець між Небом і Землею / В. Похиленко. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2012. – 352 с.

42. Слободян Наталія. До 90 річчя. Мистецьке видання. / літер. ред. Надія Труш. – Львів : ПП «Колвес», 2013. – 23 с.

43. Станішевський Ю. Балетний театр України: 225 років історії. – Київ: Музична Україна, 2003. – 440 с.

44. Станішевський Ю. Національний академічний театр опери та балету України імені Тараса Шевченка: Історія і сучасність. – Київ: Музична Україна, 2002. – 736 с.

45. Станішевський Ю.О. Національна опера України 2001-2011. / Юрій Олександрович Станішевський. – Київ : Муз. Україна. 2012. – 304 с.

46. Сучасне хореографічне мистецтво: підґрунтя, тенденції, перспективи розвитку : навчально-методичний посібник / упор. О. Плахотнюк. – Львів :

СПОЛОМ, 2016. – 240 с.

47. Шариков Д. І. Неокласицизм у хореографічній культурі: генеза і концепція балетного театру / Д. І. Шариков. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. – 304 с.

48. Юрій Станішевський у спогадах сучасників / авт.-упоряд. Т. Швачкл. – Київ : Музична Україна, 2016. – 224 с.

49. Яців Р. Оленка Гердан-Заклинська. Життя і творчість : біографічний нарис / Роман Яців – Львів : Інститут народознавства НАН України ; Львівська національна академія мистецтв, 2013. – 60 с. : іл..

50. Яців Р. Оленка Гердан-Заклинська (1916–1999): життя у мистецтві: Матеріали до історії українського мистецтва ХХ століття / Р. Яців. – Львів : Растр-7, 2015. –152 с.